

Motion till riksdagen 2019/20:1560

av **Jan R Andersson (M)**

Privatkopieringsersättning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten till en översyn av lagen om privatkopieringsersättning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt lag har upphovsmän till skyddade verk som sänts i radio eller tv rätt till ersättning av näringsidkare som i sin verksamhet tillverkar eller importerar ljud- och bildanordningar avsedda för privat bruk och som kan användas för att göra privata kopior av verk som omfattas av upphovsrättslagen. Upphovsrättsinnehavarnas intresseorganisation Copyswede är satt att vara elektronikbranschens motpart i denna ordning.

Copyswede utökade nyligen omfattningen av produkter som kassettbandsskatten skall omfatta till att även inkludera lösa hårddiskar, spelkonsoler, datorer och surfplattor. Kassettbandsskatten infördes 1982 för att den nya tekniken inte skulle urholka upphovsrättsmakarnas ersättningar.

Att upphovsmän ska få ersättning för sitt arbete är självklart. Men kassettbandsskatten är förlegad. Med nuvarande lagstiftning har Copyswede tvingats försöka utöka avgiftsbelagda produktområden i takt med att konsumtionsmönstren förändras hos befolkningen. 2012 menade en skiljenämnd att usb-minnen och externa hårddiskar är till för privatkopiering. Copyswede 2013 utökade produktomfånget till att också inbegripa interna hårddiskar, datorer, spelkonsoler och surfplattor. Skiljedomen som 2012 utökade omfattningen av kassettbandsskatten har därefter fått till följd att nästan inga usb-minnen säljs i Sverige.

Årligen säljs närmare 2 000 000 datorer, hundratusentals spelkonsoler, interna hårddiskar och surfplattor i Sverige. Den del av dessa produkter som ej säljs till kunder som är registrerade hos Copyswede som professionella användare skall alltså omfattas av privatkopieringsersättningen. I opinionsundersökningar uppger en väldigt begränsad del av respondenterna att denna typ av produkter används för privatkopiering. Produkterna har helt andra syften. Men lagstiftningens uttolkning gör gällande att om det är möjligt

att använda en produkt till privatkopiering så skall den avgiftsbeläggas.

Avgränsningsproblematiken i det allmänna medvetandet rörande vilka produkter och köpare som skall omfattas av ersättningen undergräver förtroendet för systemet och kan inte längre försvaras.

När cd-skivor belades med kassettbandsskatt kunde man snabbt se att försäljningen av dessa produkter flyttade utomlands. Svenskspråkiga hemsidor i Tyskland kunde snabbt erbjuda svenska kunder billigare produkter på grund av att ingen privatkopieringsersättning erlades och momsens dessutom är lägre. När det gäller försäljningen av usb-minnen kan en liknande utveckling tydligt skönjas där dess försäljning nu till stor del har flyttats utanför Sveriges gränser. Detta är givetvis olyckligt.

Om privatkopieringsersättningen kommer öka i omfattning, såsom Copyswede nu deklarerat, kommer detta att drabba en större krets av svenska företag. När försäljningen av interna hårddiskar, datorer, spelkonsoler, surfplattor och nu även mobiltelefoner omfattas av denna beskattning kan det innebära att tusentals arbetstillfällen riskeras i Sverige samtidigt som våra momsintäkter kommer att gå förlorade.

Utvecklingen inom denna sorts teknik rusar fram, där de yngre generationerna snabbt anammar nya trender, förändring och kommunikationsformer. Kassettbanden är sedan länge borta. Kassettbandsskatten är en rest från en svunnen tid och regeringen bör därför se över möjligheten att ta fram ett nytt modernt system i samråd mellan politiken, upphovsmakarna och branschorganisationerna.

Samtidigt som minneskapaciteten ökar i telefoner, datorer och annan medieutrustning förändras vårt sätt att konsumera radio och tv. Utvecklingen från direktsänt eller direktlyssnat till ”streamat” och nedladdat är snabb. I dessa former finns också goda möjligheter att se över hur upphovsrättshavare kan ersättas utan att lägga dessa kostnader på lagringsmediet.

Jan R Andersson (M)